

კითხვები და პასუხები ეპილევსიით დაავადებულებისა და მათზე მზრუნველებისთვის კოვიდ-19-თან დაკავშირებით

1. აქვთ თუ არა კორონავირუსით დაავადების მომატებული რისკი ეპილევსიის მქონე პირებს?

დღეისათვის არ არსებობს მონაცემები, რომელიც დაგვიდასტურებდა ეპილევსიის მქონე პირებში კორონავირუსით დაავადების მომატებულ რისკებს ზოგადპოპულაციურ მაჩვენებლებთან შედარებით. ზოგადად, კორონა ვირუსით დასნებოვნების რისკები მომატებულია იმ პირებში, ვისაც დაქვეითებული აქვს იმუნური სისტემის აქტივობა, ვინც ხანშიშესულია, აღენიშნება ისეთი ქრონიკული დაავადებები როგორცაა დიაბეტი, სიმსივნური დაავადება და ფილტვების ქრონიკული პათოლოგიები; ასეთი დაავადებების, ასაკობრივი ჯგუფებისა და სამედიცინო მდგომარეობების მქონე ადამიანები კორონავირუსით დაავადების მაღალი რისკის ჯგუფს მიეკუთვნებიან.

ამ კუთხით, ეპილევსიის მქონე პირები არ წარმოადგენენ დასნებოვნების ერთმნიშვნელოვნად მაღალი რისკის მქონე პიროვნებებს. ამასთან, პაციენტებში, რომლებსაც გულყრები შეწყვეტილი აქვთ ადეკვატური მკურნალობის ფონზე, გულყრების გახშირებისა და დაავადების მიმდინარეობის გართულების რისკი, ისევე როგორც ვირუსით დასნებოვნების შესაძლებლობა, უფრო დაბალი აქვთ; პაციენტები კი, რომლებსაც აღენიშნებათ გულყრების ცუდი კონტროლი, შედარებით უფრო მოწყვლადი ჯგუფია ეპილევსიური გულყრების პროვოცირების კუთხით, რაც აიხსნება ინფექციების ფონზე განვითარებული ტემპერატურული რეაქციების მიზეზით. შედარებით მაღალი რისკის ჯგუფს მიეკუთვნებიან ის პაციენტებიც, რომლებსაც ეპილევსიასთან ერთად აღენიშნებათ სხვა ზემოღნიშნული დაავადებებიც.

ეპილევსიასთან ბრძოლის საერთაშორისო ლიგა ეპილევსიის მქონე პირებსა და მათ ახლობლებს მოუწოდებს, დაიცვან სამთავრობო ჯანდაცვითი მითითებები და რეკომენდაციები, რაც გულისხმობს სოციალურ დისტანცირებას და თვითიზოლაციას. აუცილებლობის შემთხვევაში კი დაუყოვნებლივ მიმართონ ოჯახის ექიმს.

2. ეპილევსიის მქონე ადამიანებს იმუნიტეტი დაქვეითებული აქვთ?

ეპილევსიის მქონე პირებში იმუნიტეტის დაქვეითების საკითხზე მონაცემები არ არსებობს. თვითონ ეპილევსია არ განიხილება, როგორც იმუნური დეფიციტის რისკის შემცველი სამედიცინო მდგომარეობა, თუმცა, ეპილევსიის მქონე ზოგიერთ პიროვნებას, შეიძლება, იმუნიტეტი ჰქონდეს დაქვეითებული სხვა თანმხლები დაავადებისა და მათი სამკურნალო პრეპარატების - იმუნოსუპრესორების მიღების ფონზე.

3. კორონავირუსით ინფიცირების რისკს ხომ არ ზრდის ანტიეპილევსიური პრეპარატები?

ანტიეპილევსიური მკურნალობის ფონზე კორონავირუსით დაინფიცირების მომატებული რისკის შესახებ მონაცემები არ მოიპოვება. ამასთან, როგორც ვირუსით დაინფიცირების, ისე ნებისმიერ დაავადების შემთხვევაში, ანტიეპილევსიური

მკურნალობის შეცვლა ან შეწყვეტა არ შეიძლება სპეციალისტთან კონსულტაციის გარეშე.

4. როგორ უნდა აიცილოთ ვირუსით დასნებოვნება?

არსებობს რამდენიმე მნიშვნელოვანი შესაძლებლობა, რომელიც ამცირებს ინფიცირების რისკს. ასეთებია:

- მოერიდეთ ახლო კონტაქტებს, განსაკუთრებით, დაავადებულ ადამიანებთან;
- გამუდმებით აკონტროლეთ ხელების ჰიგიენა (ხშირად დაიბანეთ ხელები საპნით, ან ხშირად იხმარეთ სპირტის შემცველი საშუალებები, განსაკუთრებით, საზოგადოებრივ ტრანსპორტში და ყოველი საკვების მიღების წინ);
- ხველების ან ცემინების დროს სახეზე მიიფარეთ ხელსახოცი,
- ეცადეთ, დაუბანელი ხელები არ მიიღოთ ტუჩებზე, ცხვირზე და თვალებზე.
- ხშირად გამოალეთ ფანჯრები და გაანიავეთ თქვენი საცხოვრებელი არე.
- ეცადეთ, შეინარჩუნოთ ჯანმრთელობა კვების რეჟიმისა და ცხოვრების ჯანსაღი წესის დაცვით.

5. როგორ უნდა იმოქმედოთ, თუ ვირუსის დამახასიათებელი სიმპტომები გამოგივლინდათ?

ამჟამინდელი რეკომენდაციების მიხედვით, თუ თქვენ მარტო ცხოვრობთ, ახლად გამოგივლინდათ ხველა და ტემპერატურის მატება, დარჩით სახლში 7 დღის მანძილზე.

თუ თქვენ ცხოვრობთ სხვებთან ერთად და თქვენ ან თქვენი ოჯახის რომელიმე წევრს აქვს ვირუსული ინფექციის სიმპტომები, მაშინ ყველა თქვენგანი სახლში უნდა იყოს 14 დღის მანძილზე დაავადების გავრცელების მაღალი რისკის გამო და თვალყური ადევნოთ სახელმწიფოს მხრიდან მოწოდებულ რეკომენდაციებს. ამით მნიშვნელოვნად შეამცირებთ საზოგადოებაში დაავადების გავრცელების რისკებს.

თუ თქვენ რამენაირი კონტაქტი გქონდათ კორონა ვირუსით დასნებოვნებულ პირთან და თქვენი მდგომარეობა არადაამაკმაყოფილებელია, აუცილებლად აცნობეთ კორონავირუსით დასნებოვნებული ადამიანების სერვის ცენტრს, გამოიძახეთ სასწრაფო დახმარების სპეც ბრიგადა, ან ინფორმაციის მისაღებად დარეკეთ ჯანდაცვის სამინისტროს ცხელ ხაზზე.

სამკურნალოდ შეგიძლიათ მიიღოთ გაციების პერიოდის სიმპტომების სამკურნალოდ რეკომენდებული ნებისმიერი პრეპარატი (მაგ.: პარაცეტამოლი მაღალი ტემპერატურის დროს); თავი აარიდეთ იზუპროფენის მიღებას, რომელმაც შესაძლოა, დაამძიმოს დაავადების მიმდინარეობა. გაითვალისწინეთ, ანტიალერგიულ და ზოგადად, ნებისმიერ სამკურნალოწამლო პრეპარატს ნუ მიიღებთ ექიმთან კონსულტაციის გარეშე.

6. ზოგად პოპულაციასთან შედარებით ეპილეფსიით დაავადებულებში კორონავირუსით ავადობა უფრო მძიმედ ხომ არ მიმდინარეობს?

ჯერჯერობით არანაირი ინფორმაცია არ მოიპოვება იმის შესახებ, რომ ეპილეფსიის მქონე ადამიანებში კორონავირუსი უფრო მძიმედ მიმდინარეობს ვიდრე ზოგად

პოპულაციაში; იმ შემთხვევაში, თუ ეპილევსიასთან ერთად პაციენტს აღენიშნება მოძრაობის დარღვევები, ყლაპვის სიძნელეები, კუნთთა დამბლები, დასწავლის პრობლემები, გააჩნიათ სუნთქვის უკმარისობის განვითარების მაღალი რისკი, რის გამოც საჭიროებენ დამატებით სამედიცინო მეთვალყურეობას. სხვა შემთხვევებში, კორონავირუსის გართულებების რისკი დაბალია სათანადო რეკომენდაციების დაცვის პირობებში.

7. კორონავირუსი ააქტივებს თუ არა ეპილევსიურ გულყრებს?

ამჟამად არ შეგვიძლია გადაჭრით ვთქვათ რომ კორონავირუსი არ ააქტივებს ეპილევსიურ გულყრებს, თუმცა, კორონავირუსისთვის დამახასიათებელი სიმპტომები, როგორცაა მაღალი ტემპერატურა (განსაკუთრებით ბავშვებში), ოფლიანობა, ღამით ხშირი შეღვიძებები და ზოგადი სისუსტე, ზოგიერთ პაციენტში იწვევს ეპილევსიურ გულყრების პროვოცირებას. თუ თქვენ ამ კატეგორიის დაავადებულთა შორის ხართ, განსაკუთრებით დაიცავით სოციალური დისტანცია და თვითიზოლაციის პრინციპები.

8. გჭირდებათ რაიმე სპეციფიკური მკურნალობა თუ თქვენ დაავადდით კორონავირუსით?

ეპილევსიის მქონე პირების კორონავირუსით დაავადების შემთხვევაში, ხშირად საჭირო ხდება სპეციფიკური ანტივირუსული პრეპარატებით ან ანტიბიოტიკებით მკურნალობა, რომლებმაც, შეიძლება, შეცვალონ ანტიეპილევსიური პრეპარატების მოქმედება და გააუარესონ ეპილევსიის მიმდინარეობაც. ამიტომ, აუცილებელია, სპეციფიკური მკურნალობის დაწყებამდე, ექიმს მიაწოდოთ სრული ინფორმაცია თქვენი ეპილევსიისა და მისი სამკურნალწამლო პრეპარატების შესახებ (წამალი, დოზა, მიღების ჯერადობა). ეს ინფორმაცია მნიშვნელოვნად დაეხმარება ექიმს, შეგიჩინოთ თქვენთვის ყველაზე მორგებული ანტივირუსული მკურნალობა ანტიეპილევსიურ პრეპარატებთან ურთიერთქმედებისა და ვირუსთან ეფექტური ბრძოლის კუთხით.

9. კორონავირუსთან დაკავშირებით ხომ არ შეიქმნება ანტიეპილევსიური წამლების დეფიციტი?

კორონავირუსთან დაკავშირებით შექმნილ მძიმე პირობებში, ნევროლოგიისა და ნეიროფსიქოლოგიის ინსტიტუტი აქტიურად ზრუნავს, რომ ეპილევსიის მქონე პაციენტებს არ შეექმნათ ანტიეპილევსიური წამლების დეფიციტი. თუ თქვენ იმყოფებით თვითიზოლაციაში და აღარ გაქვთ წამალი, დროულად დაუკავშირდით სოციალურ სამსახურებს, რათა ბინაზე მოგაწოდონ თქვენი წამალი და არ შეგიწყდეთ მკურნალობა.

10. როგორ უნდა მოიქცეთ, თუ თქვენ არ გაქვთ წამლის რეცეპტი და გითავდებით წამალი?

დაუკავშირდით სამკურნალო დაწესებულებას (ეპილევსიის ცენტრს, საოჯახო მედიცინის ცენტრს), სადაც თქვენ იმყოფებით აღრიცხვაზე და სთხოვეთ ექიმს, გამოგიწეროთ დანიშნული წამალი ელექტრონულად. შემდეგ, საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით მიმართეთ აფთიქს, საიდანაც დაუბრკოლებლად შეგეძლებათ სასურველი წამლის ყიდვა.

11. როგორ უნდა მოიქცეთ, თუ თქვენ პანდემიის პერიოდში პირველად გამოგივლინდათ გულყრა?

ა) ნუ დაელოდებით გულყრის განმეორებას;

ბ) იმისათვის, რომ

- დადგინდეს თქვენი გულყრა ეპილექსიურია თუ არა,
- თუ გულყრა ეპილექსიურია რა ტიპის ეპილექსია გაქვთ,
- რა ტიპის წამალი გჭირდებათ ან რა დოზით და სქემით უნდა მიიღოთ,
- რა აუცილებელი რეკომენდაციები უნდა დაიცვათ და სხვ.,

აუცილებელია ჩაიტაროთ კვალიფიციური კვლევები და კონსულტაციები სპეციალიზებულ დაწესებულებაში.